

Marokko: Familieinnvandring for syriske borgere

- Kort om syrere i Marokko
- Regler og prosedyrer for oppholdstillatelse i Marokko
- Syriske borgeres muligheter til å søke om visum og oppholdstillatelse i Marokko
- Marokkansk statsborgerskap gjennom mor

Bakgrunn

Denne responsen tar for seg muligheten for syriske borgere til å søke om familieinnvandring (familiegjenforening og familieetablering) med marokkansk ektefelle i Marokko. Bakgrunnen for problemstillingen er utlendingsforvaltningens behov for informasjon i saker der en syrisk og en marokkansk part er gift og/eller har felles barn i Norge, og utlendingsforvaltningen skal vurdere hvorvidt de kan leve sammen i Marokko.

Etter en kort gjennomgang av generelle regler for familieinnvandring i Marokko, omtales familieetablering med en syrisk borger spesielt. Ettersom problemstillingen hovedsakelig gjelder marokkanske kvinner som er gift med, og/eller har barn med, syriske menn, tar responsen også kort for seg statsborgerrettigheter til barn med marokkansk mor og utenlandsk far.

Som en generell kontekst for problemstillingen, beskriver reponsen først kort forholdene for syrere i Marokko i dag.

Kort om syrere i Marokko

Det finnes et ukjent, men ikke ubetydelig, antall syrere i Marokko. En del syrere etablerte seg i Marokko før borgerkrigen brøt ut i Syria i 2011. Denne gruppen har i all hovedsak opparbeidet seg rett til permanent oppholdstillatelse, og har dermed rett til å arbeide og etablere egen virksomhet i Marokko, samt søke om oppholdstillatelse for egen familie (Chenok 2017, s. 9; UNHCR 2015). Denne gruppen er forholdsvis ressurssterk, og har generelt ikke behov for bistand fra marokkanske myndigheter eller UNHCR.

En annen gruppe syrere er de som kom til Marokko etter at borgerkrigen brøt ut i 2011. Mellom 2011 og 2015 kom de fleste syriske flytningene illegalt til Marokko via Algerie, som ikke krevde visum for syrere før i 2015. Mens en del har planer om å bosette seg i Marokko permanent, ønsker de fleste å migrere videre til Europa. Per mai 2020 var det registrert 4039 syriske flyktninger hos UNHCR i Rabat, men det reelle antallet er betydelig høyere (UNHCR 2020). Denne gruppen er mer ressurs svak enn gruppen av syrere som etablerte seg i Marokko før 2011. Ifølge UNHCR (som sitert i Chenok 2017, s. 10) tilhører mange av de nyankomne syrerne gruppen *dom*, syriske rom. Denne gruppen er marginalisert også i Syria.

Syriske borgere anses som prima facie-flyktninger av UNHCR, men ikke av marokkanske myndigheter. Syriske flyktninger som registrerer seg hos UNHCR, får et bevis på at de er asylsøkere, og en viss økonomisk støtte fra UNHCR. Alle som oppholder seg i Marokko, uavhengig av oppholdsstatus, har krav på grunnleggende helsetjenester. Alle barn har rett til grunnskoleutdanning. Utover dette har ikke personer uten oppholdstillatelse rett til offentlige tjenester.

Et ukjent, men betydelig antall syrere oppholder seg i Marokko uten at de er registrert hos UNHCR (UNHCR 2015). Denne gruppen har et slags tålt opphold i Marokko. Ettersom de ikke har oppholdstillatelse, kan de ikke arbeide lovlig eller etablere egen virksomhet. Men mange arbeider i det store uformelle arbeidsmarkedet, innenfor jordbruk, brønngraving og i restaurantbransjen.

I juni 2014 ga marokkanske myndigheter oppholdstillatelse til 18 000 flyktninger, hvorav 5000 syrere som var registrert hos UNHCR (UNHCR 2015).

Syriske asylsøkere, som altså anses som prima facie-flyktninger av UNHCR, men ikke av marokkanske myndigheter, får ikke asyl i Marokko (internasjonal organisasjon, e-post juni 2020). De må derfor søke om oppholdstillatelse på lik linje med, og på samme vilkår som, utlendinger for øvrig (Chenok 2017, s. 8). Dette beskrives i avsnittet under.

Regler og prosedyre for oppholdstillatelse i Marokko

Innvandring til Marokko reguleres i utlendingsloven av 2003.

Det finnes ikke et særskilt regelverk for familieinnvandring til Marokko, med unntak av utlendingslovens artikkel 17 (1), som gir ektefelle av en marokkansk borger rett til å søke om oppholdstillatelse (*carte de résidence*), så fremt vedkommende ellers fyller vilkårene for en slik tillatelse. En utenlandsk ektefelle til en marokkansk borger må derfor søke om oppholdstillatelse på lik linje med, og på samme vilkår som, andre utlendinger.

Under beskriver vi prosedyren for å søke om oppholdstillatelse i Marokko.

Søknad om visum ved marokkansk utenriksstasjon

Dersom den utenlandske parten kommer fra et visumpliktig land (som for eksempel Syria), må vedkommende først søke innreisevisum ved nærmeste marokkanske utenriksstasjon.

Marokko utsteder fem visumtyper, avhengig av reisens formål: besøk, arbeid, student, langvarig helsebehandling og familiegjenforening (Service Public Maroc u.å.).

Visum for familiegjenforening gjelder kun for ektefelle og barn av utlendinger med permanent oppholdstillatelse (carte de résidence) i Marokko, og ikke for utlendinger som er gift med en marokkansk borger. Denne gruppen søker vanligvis besøksvisum.

Visumtypen fremgår av stempeling i passet. Det stilles særskilte dokumentasjonskrav for ulike visumtyper, for eksempel arbeidskontrakt for arbeidsvisum, bekreftelse på studieplass for studentvisum, og så videre (Service Public Maroc u.å.; Question Maroc u.å.).

Carte d'immatriculation

Ved ankomst til Marokko søker den utenlandske parten om midlertidig oppholdstillatelse (carte d'immatriculation) ved nærmeste politistasjon eller gendarmeri før visumet utløper, eller innen 90 dager dersom søkeren kommer fra et land som kan reise visumfritt til Marokko. Søkeren legger ved følgende dokumentasjon (Service Public Maroc u.å.):

- kopi av pass (sidene med personopplysninger, innreisevisum og innreisestempel)
- søknadsskjema i to eksemplarer og seks passfoto
- leiekontrakt, skjøte eller annen dokumentasjon på fast bosted i Marokko
- utskrift av strafferegister
- helseattest
- dokumentasjon på tilstrekkelige midler til livsopphold

Søkeren får en kvittering (récépissé) som dokumentasjon på at søknaden er mottatt. Kvitteringen tjener som oppholdstillatelse frem til søkeren får svar på søknaden, men må fornyes hver tredje måned mens søknaden er til behandling.

Midlertidig oppholdstillatelse gis fra et til ti år, avhengig av motivet for oppholdet (besøk, arbeid, studier, helsebehandling eller familiegjenforening). Dersom utlendingen forlater Marokko i mer enn seks måneder, trekkes oppholdstillatelsen tilbake (Royaume de Maroc u.å.). Ved fornyelse av tillatelsen, følges samme prosedyre som ved førstegangs søknad. Myndighetene kan avslå å fornye tillatelsen dersom søkeren ikke lenger oppfylder vilkårene, eller dersom

vedkommende anses å være en fare for landets sikkerhet (Royaume du Maroc u.å.).

En velinformert konsulær kilde (e-post, juni 2020) opplyser at marokkanske myndigheter generelt sett bruker lang tid på å behandle søknader om oppholdstillatelse, uavhengig av søkerens nasjonalitet. Landinfo kan imidlertid ikke presisere gjennomsnittlig behandlingstid.

Carte de résidence

En utlending som har oppholdt seg lovlig i Marokko i minst fire sammenhengende år, kan søke om permanent oppholdstillatelse (carte de résidence) ved nærmeste politistasjon eller gendarmeri.¹ Søkeren legger ved følgende dokumentasjon (Service Public Maroc u.å.):

- kopi av pass (sidene med personopplysninger, innreisevisum og innreisestempel)
- søknadsskjema i to eksemplarer og seks passfoto
- utskrift av strafferegister
- helseattest
- vigselsattest
- bostedsattest på ektefellenes felles bosted

Permanent oppholdstillatelse gis for ti år av gangen, og kan fornyes. Dersom utlendingen forlater Marokko i mer enn to år, trekkes tillatelsen tilbake. Ved fornyelse av tillatelsen, følges samme prosedyre som ved førstegangssøknad. Myndighetene kan avslå å fornye tillatelsen dersom søkeren ikke lenger oppfyller vilkårene, eller dersom vedkommende anses å være en fare for landets sikkerhet (Royaume du Maroc u.å.).

Syriske borgeres muligheter til å søke om visum og oppholdstillatelse i Marokko

En syrisk borger som ønsker å etablere seg med en marokkansk ektefelle og eventuelle felles barn, må følge søknadsprosedyren som er beskrevet over. Den syriske parten må altså først søke om innreisevisum ved marokkansk utenriksstasjon, deretter midlertidig oppholdstillatelse, og, etter minst fire års sammenhengende lovlig opphold i Marokko, permanent oppholdstillatelse.

Marokkanske myndigheter er, på generelt grunnlag, restriktive med å innvilge innreisevisum og oppholdstillatelse. Dette gjelder i utgangspunktet alle

¹ Utlendinger med «tålt opphold» i fire år eller mer, kvalifiserer, slik Landinfo tolker det, ikke til å kunne søke om permanent oppholdstillatelse på grunnlag av botid i Marokko.

nasjonaliteter, men i realiteten er marokkanske myndigheter særskilt restriktive overfor syriske borgere, herunder syrere som er gift med en marokkansk borger (internasjonal organisasjon, e-post juni 2020; konsulær kilde, e-poster mai 2016, juni 2020 og juli 2020).

En syrisk borger som søker om besøksvisum ved marokkansk utenriksstasjon kan risikere å vente lenge på svar på visumsøknaden, og kan ikke forvente begrunnelse på et eventuelt avslag eller noen reell klageadgang.

Syriske borgeres opphold i Marokko og deres status er et sensitivt sikkerhets-spørsmål for marokkanske myndigheter (UNHCR 2015). Frykten for infiltrasjon av IS-tilhengere er stor, og en medvirkende årsak til Marokkos restriktive praksis overfor syriske borgere.

I lys av foreliggende informasjon, er det Landinfos vurdering at det er lite sannsynlig at en syrisk borger med en marokkansk ektefelle vil få besøksvisum til Marokko, noe som er en nødvendig forutsetning for å kunne søke om oppholdstillatelse.

Marokkansk statsborgerskap gjennom mor

Et barn født etter april 2007, tidspunktet da gjeldende statsborgerlov trådte i kraft, har automatisk rett til marokkansk statsborgerskap fra mor, uavhengig av fars nasjonalitet, samtykke eller andre forhold. For at det marokkanske statsborgerskapet skal bli gjort gjeldende, må barnet registreres i marokkansk folkeregister, enten i Marokko eller ved marokkansk utenriksstasjon. Barnets mor fremlegger dokumentasjon på egen ID (eget nasjonalt ID-kort eller pass), samt barnets fødselsattest. Det er altså ikke noe krav om at barnets far samtykker til at barnet registreres i marokkansk folkeregister og blir marokkansk borger (konsulær kilde, e-post oktober 2015).

Marokkansk statsborgerskap gjennom mor gis også i tilfeller hvor barnet har et annet statsborgerskap gjennom far (konsulær kilde, e-post januar 2013).

Marokkanske myndigheter utsteder imidlertid *ikke* pass til barnet uten begge foreldrenes samtykke. Uten eget pass kan ikke barnet reise inn i Marokko (Marokkos ambassade i Norge, telefonsamtale oktober 2015). Dersom far er ukjent (det vil si ikke oppført i barnets fødselsattest), kan mor søke om pass på barnets vegne (Marokkos ambassade, møte i Oslo desember 2013).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

Chenok, H. (2017). *Syrian Refugees' Lived Experiences in Morocco*. [Upublisert manuskript]. Tilgjengelig fra

https://digitalcollections.sit.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3689&context=isp_collection

[lastet ned 8. juli 2020]

Consulat général de France à Rabat (u.å.). *Carte de résidence et document de circulation pour mineur*. Rabat: Consulat général de France à Rabat. Tilgjengelig fra

<https://ma.consulfrance.org/Information-Carte-de-residence-et-document-de-circulation-pour-mineur> [lastet ned 8. juli 2020]

Question Maroc (u.å.). *Titre de séjour au Maroc*. Rabat: Question Maroc. Tilgjengelig fra

<https://www.questionmaroc.com/titre-de-sejour-maroc/> [lastet ned 30. juni 2020]

Royaume de Maroc (u.å.). *Votre séjour au Maroc*. Rabat: Royaume de Maroc. Tilgjengelig fra

<http://marocainsdumonde.gov.ma/wp-content/uploads/2018/04/Quel-est-le-cadre-le-CC%81gal-qui-re-CC%81git-votre-se-CC%81jour-.pdf> [lastet ned 13. juli 2020]

Service Public Maroc (u.å.). *Titres de séjour*. Rabat: Service Public Maroc. Tilgjengelig fra

http://www.service-public.ma/fr/web/guest/home;jsessionid=77C5F1DAFEC7056391B0C3F4E29987C4?p_p_id=mmspservicepublicdiffusion_WAR_mmspservicepublicdiffusionportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&mmspservicepublicdiffusion_WAR_mmspservicepublicdiffusionportlet_space=%2Fportlet_action%2Fprocedure%2Frubrique%2Fview%3FrubriqueSelected.idRubrique%3D12085&mmspservicepublicdiffusion_WAR_mmspservicepublicdiffusionportlet_rubriqueSelected.idRubrique=12085 [lastet ned 30. juni 2020]

UNHCR (2020, juni). *Fact Sheet: Maroc*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig fra

<https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/Factsheet%20Maroc%20Juin%202020%20FR.pdf>

[lastet ned 8. juli 2020]

UNHCR (2015, september). *Information note on Syrians applying for asylum in Morocco*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.undp.org/content/dam/unct/morocco/docs/UNCT-MA-Information%20Note%20on%20Syrians%20Applying%20for%20Asylum%20Morocco-%20September%202015.pdf> [lastet ned 16. juli 2020]

[Utlendingsloven] (2003, 11. november). *Loi 02-03 relative à l'entrée et au séjour des étrangers au Royaume du Maroc, à l'émigration et l'immigration irrégulières*. Tilgjengelig via <https://www.refworld.org/docid/3ae6b4ed5c.html> [lastet ned 8. juli 2020]

Muntlige kilder

Internasjonal organisasjon. E-post 29. juni 2020 (formidlet gjennom Norges ambassade i Rabat).

Konsulær kilde. E-poster 8. januar 2013, 1. oktober 2015, 4. mai 2016, 30. juni 2020, 8. juli 2020.

Marokkos ambassade i Norge. Møte i Oslo desember 2013, telefonsamtale 19. oktober 2015.

© Landinfo 2020

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.